

Agenda

- dinsdag 31 maart: **Filmclub** 13:45 uur in Vue, Sentimental Value
- maandag 13 april, woensdag 13 mei, donderdag 11 juni: **Humanistisch Café**
- zondag 10 mei: **Lezing** ‘De Mierenkaravaan’ door Mariken Heitman
- (meestal) elke 4e donderdag van de maand: **Filosofisch Huiskamergesprek**

Viering Jubileum Humanistisch Verbond door afdelingen Apeldoorn en Deventer

10 mei Lezing ‘De Mierenkaravaan’ door Mariken Heitman

Het Humanistisch Verbond viert dit jaar haar 80-jarig bestaan. Daarom bieden de afdelingen Deventer en Apeldoorn de leden van het Humanistisch Verbond op zondag 10 mei een interessante lezing aan, die afgesloten wordt met een borrel (zonder alcohol). De lezing en de borrel worden u gratis aangeboden, maar aanmelden voor de deadline van 5 mei is verplicht.

Het Humanistisch Verbond heeft vanaf de oprichting natuurlijkheid als grondbeginsel benoemd. Sinds 2022 is er een mooi en inspirerend programma specifiek rondom dit thema, waarin de mens niet langer centraal wordt gesteld, maar de mens als onderdeel van het ecosysteem wordt beschouwd.

Citaat van de website HV: *We hebben de aarde lang als gebruiksvoorwerp behandeld. Het is tijd om de aarde opnieuw naar waarde te schatten. Spinoza zei al dat alles in het universum een unieke waarde van zichzelf heeft: een boom, een steen, een dier. En dat niet alles alleen maar bestaat tot nut van de mens. Alles grijpt in elkaar en leeft in samenhang met elkaar. Deze benadering noemen we ook wel Ecohumanisme.*

Mariken Heitman

foto: Melanie Marsman

Ecohumanisme stelt de mens niet boven de natuur, maar ziet de mens als onderdeel van de natuur. Daar vloeit een verantwoordelijkheid uit voort om goed voor de aarde te zorgen. Niet alleen voor onszelf, maar ook voor toekomstige generaties, de natuur op zich en alles wat daar leeft. We zijn als mens in staat om schade aan te richten. Tegelijk zijn we in staat om het roer om te gooien.

In het kader van dit Ecohumanisme houdt Mariken Heitman voor het Humanistisch Verbond een lezing over ecologie, getiteld ‘De Mierenkaravaan’. Mariken Heitman heeft biologie gestudeerd en daarna een opleiding tot boer gevolgd. Ze werkte jarenlang op verschillende tuinderijen en

stadslandbouwinitiatieven. De afgelopen zeven jaar heeft Mariken Heitman drie romans gepubliceerd: De Wateraap, Wormmaan (Libris Literatuurprijs 2022), en De Mierenkaravaan.

Haar werk is sterk verbonden met haar achtergrond als tuinder. Een belangrijk terugkerend thema is de complexe en vaak stroeve relatie tussen de mens en de natuur.

In de lezing zal Mariken ook ingaan op haar laatste roman De Mierenkaravaan, vandaar de titel van de lezing. Het is voor de lezing in het geheel niet nodig dit boek gelezen te hebben. Citaat van Mariken Heitman: *Je zou kunnen zeggen dat ik met dit boek de mens terug plaats in de natuur. Ik mis in het huidige discours namelijk een kritische blik op hoe wij steeds OVER de natuur praten terwijl wij er volledig onderdeel van zijn. In deze kunstmatige distantie ligt volgens mij de, of in ieder geval een kiem van het probleem.*

De lezing zal een klein uur duren, waarna er gelegenheid is voor discussie en vragen.

Lezing 'De Mierenkaravaan' door Mariken Heitman

Locatie Jachtlaanerk, Jachtlaan 143, 7313CW Apeldoorn

Datum 10 mei 2026

Tijd 14.20-17.30

- Inloop 14.00 uur
- Aanvang programma 14.20 uur
- Einde programma 16.30 uur
- Feestelijke borrel 16.30-17.30

Kosten deelname gratis

Aanmelden noodzakelijk! aanmelden bij wolves@planet.nl

Deadline aanmelding 5 mei

Na aanmelding krijgt u een uitleg toegestuurd over de parkeermogelijkheden en de bereikbaarheid van de locatie van de lezing.

Filmclub

De volgende filmmiddag is dinsdagmiddag 31 maart 2026.

We gaan dan kijken naar de film: "Sentimental Value". Deze draait dan in de Vue en begint om 14.00 uur (verzamelen 13.45 uur). Degenen die zich bij de filmclub (annedegroote@icloud.com) hebben aangemeld krijgen een bericht.

Sentimental Value is de nieuwe film van Joachim Trier, opnieuw met Renate Reinsve in de hoofdrol. De film volgt actrice Nora (Reinsve) en haar zus Agnes, die onlangs hun moeder verloren.

Als hun vervreemde vader, de succesvolle filmmaker Gustav, weer contact opneemt met een filmscript, biedt hij Nora de hoofdrol aan.

Dit is een eerste stap in de poging om de band tussen vader en dochters opnieuw op te bouwen.

We hebben nog geen datum geprikt voor een volgende film. Als u zich bij Anne hebt opgegeven voor de mailinglist van de film, dan krijgt u hier bericht van.

*Het film-team: Reina Tol-Roelofsen, Marijke van Riessen,
Anne De Grootte: annedegroote@icloud.com*

Verlag Humanistisch Café 13 maart 2026

Geïnteresseerden meldden zich voor het Café om over onderwerpen te praten die met een humanistische levensopvatting te maken hebben, en om gezellig elkaar weer te zien. Voorgestelde onderwerpen:

1. Het Praathuis in Beekbergen,
2. De als crisis ervaren situatie van ons HV-Café in vergelijking met initiatieven als Plato of OKW,

en wat principiëler:

3. Zolang er armoede is, is er geen vrijheid, maar ook:
4. Wat kunnen we doen in deze tijden van oorlog?
5. Wat is er specifiek aan het HV als levensvisie vergeleken met religiebeleving?

Het gesprek waarin alle deelnemers zich actief tonen gaat vervolgens vooral over de aard van humanistisch denken en geloofsgroeperingen. Tevens vertelden enkele deelnemers boeiende ervaringen uit beroep en omstandigheden.

Een interessante middag!

Voorgesteld werd ook om volgende keer te praten over de vraag: Wat is waarheid? Wilt u daaraan meedoen kom dan maandag 13 april 14 uur naar Talma Borgh, Fortlaan 47 Apeldoorn. U bent welkom!

René van Helmond en Ingrid Noordberger: inoordberger1@gmail.com

---

Filosofisch Huiskamergesprek

Het Filosofisch Huiskamergesprek is gestart in augustus 2025. We bespreken maandelijks op (meestal) de vierde donderdag van de maand alledaagse filosofische onderwerpen aan de hand van een podcast van de Internationale School Voor Wijsbegeerte (ISVW). De intentie van de avond is om elkander te verstaan, niet om elkander te overtuigen. De onderwerpen die we bespreken sluiten nauw aan bij ons dagelijkse leven. De gesprekken zijn daardoor zowel van filosofische als van persoonlijke aard. Als je geïnteresseerd bent in deelname aan deze gesprekken, geef je dan op voor de mailinglijst bij Peter Leest.

Peter Leest: peter.leest@murena.io en Marijke van Riessen

De onderwerpen van de afgelopen maanden en van deze maand:

December 2025: aflevering 77 - Roel Meijvis over **Albert Camus**

Bart Geeraedts schuift aan bij Roel Meijvis, filosoof, schrijver, theatermaker en Camus-kenner. Meijvis vertelt in deze podcast over de grote thema's in Camus' werk en legt uit wat het voelende denken precies betekent. Sommige zaken kun je niet beredeneren, maar wel lichamelijk ervaren. Dat geldt bijvoorbeeld voor de mens in opstand. Een mens in opstand zegt nee tegen iets. Achter die nee gaat een waarde schuil die we niet kunnen benoemen, maar wel kunnen voelen. Nee zeggen staat voor Camus niet alleen gelijk aan mens worden, maar door die opstand ontstaat ook de menselijke gemeenschap. Mijn eigen menszijn veronderstelt ook de menselijkheid van de ander.

Januari 2026: aflevering 74 – Dirk de Schutter over **Hannah Arendt**

Emeritus hoogleraar filosofie en Hannah Arendt-kenner Dirk de Schutter legt Arendts belangrijkste thema's uit. Aan bod komen onder andere de begrippen arbeiden, werken en handelen en de banaliteit van het kwaad. En wat maakt een politiek leider totalitair? Kortom, De Schutter laat nog maar weer eens zien hoe relevant Arendts werk vandaag de dag is.

Februari 2026: aflevering 27 - Ellen Boleij over **Hannah Arendt en overheidsbeleid**

Wat kan de filosofie van Hannah Arendt betekenen voor de uitvoering van overheidsbeleid? Kunnen we onze functie en onze persoon verenigen op de werkvloer? En wat zou er gebeuren als we protocollen minder bepalend maken, en ruimte maken voor het handelen van het individu? Ellen Boleij, auteur van Een draad in het weefsel (ISVW, 2020), spreekt erover in aflevering 27 van de ISVW podcast.

Maart 2026: aflevering 85 – Jan Flameling over **Levinas**

Jan Flameling bespreekt de Franse filosoof Emmanuel Levinas (1906-1995). Volgens Levinas is het leven gericht op genieting, maar juist daarom moet je iets doen aan het lijden van de ander. Ons bestaan is namelijk altijd verbonden met dat van anderen. Het gelaat van de ander doet appèl op ons, het wijst ons op onze verantwoordelijkheid ten opzichte van diegenen die kwetsbaar zijn. Levinas vertelt niet wat we moeten doen, maar wel dat we iets moeten doen.

Contactpersonen afdeling Apeldoorn

Humanistisch Café: *Ingrid Noordberger* – inoordberger1@gmail.com

Filosofisch Huiskamergesprek: *Peter Leest* – peter.leest@murena.io

HV-Film: *Anne de Groot*e – annedegroote@icloud.com

Lezingen: *Ali Wolves* – wolves@planet.nl

Verspreiding Humavaria: *Marian Assink* – mhjassink@websmit.net

Redactie Humavaria en overig: *Luuk Koens* – luukkoens@gmail.com

---

Nuttige websites

<https://www.humanistischverbond.nl> – Op de algemene website van het Humanistisch Verbond vindt u onder meer informatie over alle activiteiten die landelijk en door afdelingen worden georganiseerd, adreswijziging of opzeggen van het lidmaatschap, ondersteuning door een humanistische geestelijke verzorger en humanistische uitvaartbegeleiding.

<https://okw-apeldoorn.nl> – De stichting OKW Apeldoorn organiseert tal van activiteiten zoals lezingen en cursussen die voor humanisten interessant kunnen zijn.
